herpy

PILEGIFTFRØER

Dyeing Poison Frog

Dendrobates tinctorius

Dendrobates tinctorius er en af de største pilegiftfrøer og den, der varierer mest i farve: sort med gule, hvide eller blå tegninger, der skifter fra egn til egn, og enkelte former er næsten helt blå. Den er dagaktiv, bliver 4-7 cm og er den mest holdte pilegiftfrø i terrarier.

Familie: Dendrobatidae Udgivet 15. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**4-7 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**10-20 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Begynder**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 45 × 45 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**20-26 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**80-100 %**
Vand	**Ingen vandskål**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**På jorden**
Kønsmoden	**10-18 mdr.**
Æg pr. lægning	**5-10**
Klækning	**14-18 dage** ved 24-25 °C
Larvetid	**35-84 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Alger/planter og færdigfoder**
Yngelpleje	**Vogter æggene og bærer haletudserne**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Hele slægten Dendrobates står på CITES liste II, så international handel kræver CITES-papirer. Bed sælgeren om dokumentation for, at dyret er opdrættet i fangenskab, og gem papirerne. EU-bilaget er ikke aflæst for frøer og nævnes derfor ikke.

Om arten

Dendrobates tinctorius hører til de store pilegiftfrøer. De fleste former måler omkring 5 cm fra snude til kloak, de mindste ca. 4 cm og de største op mod 7 cm. Grundfarven er typisk sort med uregelmæssige gule eller hvidlige striber over ryg, sider og hoved, og benene er ofte blå, fra lyseblå til dyb kobolt. Nogle former er næsten helt blå, helt gule eller helt hvidlige. Der kendes mange lokale former, som hver hører til en bestemt egn, og dyrene varierer desuden indbyrdes. Formerne er også forskellige i størrelse og temperament.

Arten blev beskrevet af Cuvier i 1797. Den blå form fra det sydlige Surinam blev tidligere regnet for en selvstændig art, *Dendrobates azureus*, men betragtes i dag som en form af *D. tinctorius*. Artsnavnet betyder noget i retning af "den farvende" og knytter sig til beretninger om, at oprindelige folk brugte frøens gift til at ændre farven på papegøjefjer. Om det er sandt, er ikke dokumenteret.

Hunnen er normalt lidt større og fyldigere end hannen. Hannen har bredere, mere hjerteformede tåpuder, mens hunnens er runde, og set fra siden har hunnen et mere markant knæk midt på ryggen.

Hudgift: Pilegiftfrøer danner ikke selv deres gift. I naturen optager de alkaloider fra myrer, mider og andre små leddyr og lagrer dem i huden, og vilde *D. tinctorius* kan være ret giftige: i Brasilien fik en fotograf følelsesløshed i armen efter at have holdt en frø. Opdrættede dyr, der lever af bananfluer og springhaler, mangler giften eller har meget lidt af den, mens vildfangne dyr kan beholde den i lang tid. Hudgiften regnes derfor som mild. Håndtér ikke frøerne, vask hænder efter arbejde i terrariet, og rør ikke ved øjne og mund bagefter.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Udbredelse og levested

Dendrobates tinctorius lever i den østlige del af Guyanaskjoldet: i Fransk Guyana, Surinam, det østlige Guyana og det nordlige Brasilien. Fundene ligger især i Fransk Guyana og Surinam, færre i Brasilien og kun få i Guyana. Bestandene lever spredt som isolerede pletter, og hver egn har sin egen farveform.

Den blå form findes kun i det sydlige Surinam, i små skovøer i Sipaliwini-savannen i 315-430 m højde. Arten som helhed er fundet op til ca. 600 m. Fund uden for området, fx i Panama og Den Dominikanske Republik, er ikke oprindelig udbredelse og indgår ikke i kortet.

> **Oprindelig udbredelse:** Fransk Guyana, Surinam, Guyana og Brasilien.

LEVESTED

Dendrobates tinctorius lever i tropisk regnskov, ofte i bakket terræn og ved foden af bjerge, men også nær havniveau. Frøen holder sig mest på skovbunden mellem løv, rødder og sten og klatrer kun lidt. Den holder til nær vand, og den blå form lever i fugtige skovøer omgivet af tør savanne.

I naturen yngler arten i regntiden, for den blå forms vedkommende i februar og marts. I fangenskab kan den yngle hele året. Målinger af temperatur og luftfugtighed på artens levesteder er ikke dokumenteret, så tallene under pasning bygger på praksis i fangenskab.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Et par *Dendrobates tinctorius* skal have et terrarie på mindst 45 × 45 × 45 cm. Regn med mindst ca. 38 liter pr. voksen frø og et terrarie, der er bredere end højt, fordi frøerne tilbringer det meste af tiden på bunden. De 45 × 45 × 45 cm (ca. 90 liter) holder sig inden for den regel. Større er bedre, især til de store former.

Brug et levende, beplantet terrarie med drænlag, en fiberdug, et fugtigt substrat og et tykt lag sterilt løv øverst. Mos er pænt, men løv er det, frøen naturligt går på, og det giver føde til springhaler og isopoder, som holder bunden ren. Planter, kork, rødder og kokosskaller giver skjul og revirer. Et levende terrarie regnes for en forudsætning for at holde arten i længden.

Låget skal mest være af glas for at holde fugten inde. Et gitterfelt på 4-5 cm i hele bredden giver luftskifte uden at tørre terrariet ud. Helt åbne gitterlåg er uegnede.

Hold hvert par i sit eget terrarie, og bland aldrig forskellige former, fordi det giver krydsninger, der ikke findes i naturen. Unge dyr kan godt vokse op i gruppe, men voksne hunner slås ofte om hannen.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund

TEMPERATUR

Dendrobates tinctorius trives ved 20-26 °C om dagen, og om natten må temperaturen gerne falde til ca. 18 °C. Varme er artens største fare: over 27 °C bliver frøen stresset, og længere tids varme kan slå den ihjel. Der skal ikke bruges varmelampe.

Stil terrariet køligt og uden direkte sol. Er rummet for koldt om vinteren, kan en varmemåtte på siden eller bagsiden varme vandet i drænlaget og dermed hele terrariet blidt; læg den ikke under bunden. Som nødløsning ved strømsvigt i en hedebølge kan en pose med is lægges oven på glaslåget, så kondensvand drypper køligt ned i terrariet. Mål temperaturen i frøernes højde, ikke i toppen.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden skal ligge over 80 %, gerne 80-100 %. Sprøjt mindst to gange om dagen med afkloreret postevand, osmosevand eller kildevand. Undgå flaskevand med tilsat salt og andre stoffer, og undgå destilleret vand.

Frøer drikker ikke, men optager vand gennem huden, så sprøjtningen er livsvigtig. Et regnanlæg på timer gør det nemt at holde fugten stabil, også når du er væk. Lidt luftbevægelse er godt for både frøer og planter, så luften ikke bliver stillestående.

VAND OG VANDKVALITET

Dendrobates tinctorius har ikke brug for vandskål eller vandfald, når terrariet er bygget rigtigt og sprøjtes jævnligt. Stillestående vand i åbne skåle gror hurtigt bakterier, så undlad vandskåle, medmindre man vil have yngel.

Til avl stilles mindst to små kopper med vand ind, hvor hannen kan afsætte haletudserne. Brug osmosevand med et stykke indisk mandelblad, så vandet bliver brunt og garvesyreholdigt som i naturens vandhuller. Frøerne optager stoffer gennem huden, så brug aldrig sæbe eller rengøringsmidler i terrariet.

Læs mere: Opdræt af haletudser

LYS OG UVB

Der er ikke dokumenteret noget behov for UVB hos *Dendrobates tinctorius*, og UVB er derfor valgfrit. Planterne skal have lys, så brug en LED-plantelampe over terrariet. Dagslængden er ikke dokumenteret for arten; 12 timers lys er almindelig praksis. Sørg for, at lampen ikke varmer terrariet op, og giv både lyse og skyggefulde steder.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Dendrobates tinctorius æder små leddyr. Nyforvandlede unger tager *Drosophila melanogaster* (små, flyveløse bananfluer) og bliver hurtigt store nok til *D. hydei*. Springhaler er godt til de mindste, og i et etableret terrarie finder frøerne selv springhaler og små isopoder i løvet. Foderdyrene bør være under ca. 3 mm.

Giv så mange fluer, som frøerne æder på 15-30 minutter. Start med en halv snes pr. frø og justér derfra: er der mange fluer tilbage efter en times tid, var det for mange, og for mange fluer stresser frøerne. Nyindkøbte dyr æder ofte ikke den første dag eller to.

Foderdyr fra kulturer har ikke naturens næringsindhold og skal pudres. Hæld lidt pulver i et tomt bæger, kom fluerne i, og ryst forsigtigt. Brug en blanding af kalk og multivitamin til alle fodringer, et karotenoidtilskud en gang om ugen og et A-vitamintilskud en gang om måneden. Start dine egne foderkulturer, inden frøerne kommer.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Dendrobates tinctorius er dagaktiv og dristig og sidder ofte frit fremme på bunden. Hannens kald er en lav, stille brummen, som ofte ikke kan høres uden for terrariet. De fleste former holdes bedst parvis. Nogle er mere aggressive end andre, og ser du brydning eller en frø, der jager en anden væk fra foderet, skal de skilles. Hold ikke store og små frøer sammen, for de små får for lidt foder.

Frøerne bør ikke håndteres. Huden er tynd og optager stoffer fra dine hænder, og selv opdrættede dyr kan have lidt gift. Skal en frø flyttes, fx ved rengøring, så lok den ned i et lille, rent bæger med låg i stedet for at tage den i hånden.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannen er mindre og slankere end hunnen, har bredere tåpuder og en jævnt buet ryg, mens hunnen er fyldigere med et tydeligt knæk på ryggen. Kønnet kan som regel ses ved 10-12 måneders alderen, og et kaldende dyr er altid en han. Dyrene er kønsmodne ved 10-18 måneder, og de første gode æg ses ofte omkring 14 måneder. Det sikreste er at købe et kønsbestemt par af samme form eller at opdrætte flere unger sammen og lade et par finde hinanden.

PARRING

I naturen yngler arten i regntiden, men i fangenskab kan den yngle hele året. Har parret ikke lagt æg, kan en periode med mindre sprøjtning efterfulgt af kraftig sprøjtning og rigelig fodring sætte gang i det. Der er ingen kendt vinterhvile.

Hannen kalder og fører hunnen til et skjult sted, hvor de rører ved hinanden. Der er ingen amplexus: hunnen lægger æggene, og hannen befrugter dem bagefter. Hold kun én voksen hun pr. terrarie, for hunner kan slås hårdt om hannen. De første lægninger i en sæson går ofte til, indtil anden eller tredje lægning udvikler sig normalt.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

ÆG OG HALETUDSER

Dendrobates tinctorius lægger æggene på land, i et skjul med glat bund: en filmdåse, en kokosnøddeskal over en petriskål eller et glat blad. Et kuld er 5-10 æg. Hannen vogter æggene og holder dem fugtige, og når de klækker, bærer han haletudserne på ryggen til vand.

Æggene kan blive i terrariet, hvor hannen selv flytter haletudserne til en opstillet kop. Det er nemmest, men giver lidt færre unger. Alternativt flyttes æggene forsigtigt til en ren petriskål, hvor de omgives (ikke dækkes) af osmosevand med en dråbe methylenblåt pr. ca. 4 liter mod svamp, og klækkes ved 24-25 °C. Det kræver øvelse, men giver flest unger.

Haletudserne er kannibaler og opdrættes hver for sig i bægre på ca. ½ liter, fyldt to tredjedele med osmosevand, et stykke mandelblad og lidt mos. Vent 2-3 dage med at fodre. Giv derefter lidt spirulina, færdigfoder til haletudser og højst én blodorm ad gangen. Fodr hver 3.-4. dag i starten og oftere hen mod forvandlingen, og giv ikke mere, før det gamle foder er spist.

METAMORFOSE

Æggene klækker efter 14-18 dage. Angivelserne for forvandlingen svinger fra ca. 35-45 dage til 10-12 uger for den blå form, så regn med 35-84 dage afhængigt af temperatur og foder. Bagbenene kommer først, derefter forbenene.

En dag efter, at forbenene er kommet, flyttes ungen til en opdrætsbeholder med let adgang til land og lidt vand, fx en skråtstillet boks med sphagnum. Den nyforvandlede frø æder ikke, før halen er optaget og munden færdigudviklet.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne æder først, når halen er væk. Derefter tager de *Drosophila melanogaster*, og de mindste får springhaler. Pudr alt foder med kalk og vitaminer; brug en kalk- og vitaminblanding hver dag, et karotenoidtilskud ugentligt og A-vitamin hver anden måned til unger.

En lille opdrætsbeholder med løv, plantestiklinger og en bestand af springhaler er ideel. Højst 4-5 unger i et midlertidigt terrarie på ca. 21 liter, men mere plads er bedre. Efter 6-8 uger kan ungerne flytte til et mere permanent hjem. Hold unger af samme størrelse sammen, og hold øje med aggression.

Sundhed og typiske fejl

En egentlig sygdomsliste for arten er ikke dokumenteret, så søg en dyrlæge med forstand på padder ved tvivl. De vigtigste faldgruber er:

- Overophedning. Over ca. 27 °C bliver frøen stresset, og længere tids varme kan dræbe. Mål temperaturen i frøernes højde, og køl om sommeren.
- Mangel på kalk og vitaminer. Foderdyr fra kulturer skal pudres. A-vitaminmangel er en mulig årsag til svage, tynde ben hos nyforvandlede unger (spindly leg syndrome).
- Dårligt vand. Rester af foder i haletudsebægre og stillestående vand gror bakterier og svamp.
- Stress og aggression. For mange fluer og hunner, der slås, kan koste dyr livet. Skil rivaler ad.
- For tørt terrarie. Fugt under ca. 80 % og for lidt sprøjtning.

Kontakt en dyrlæge, hvis en frø holder op med at æde, taber sig, sidder sløv med lukkede øjne eller har sår eller misfarvet hud. Hold nyindkøbte dyr adskilt i en periode, så smitte ikke spredes.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.